

Quaestio medico-chirurgica, an a ligatura polypi narium tutior curatio? / [Charles-Augustin Vandermonde].

Contributors

Vandermonde, Charles-Augustin, 1727-1762.
Jussieu, J. de.
Université de Paris.

Publication/Creation

[Paris] : [Typ. Quillau], [1750]

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/s4uwkgsa>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

QUÆSTIO MEDICO-CHIRURGICA,

QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS,

manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis vigesimo-sexto

Februarii, anno M. DCC. L.

M. JOSEPHO DE JUSSIEU, Regiæ Scientiarum Academiae Socio, Doctore Medico, Præside.

An à Ligaturâ Polypi narium tutior Curatio?

I.

DEFORMIS incommodusque tumor narium cavitationem quandoque infestat, Polypum antiqui recentioresque Medici nuncupant. Congruatne à radicum ejus cum multiplici pedum numero petita comparatio, Philologorum est inquirere: præstat tumoris speciem, naturam curationemque diligentius quàm etymon dignoscere. Primum oculis se mole modò majorem præbet, exiguum, amplioremve in naribus locum occupans; color huic albicans, rubicundus, plumbeo-livescens; substantia mollis, firmior, aut scirrhusa, vel ad Œdema, vel ad Sarcoma, vel ad Carcinoma refertur; forma vel pyrum petiolo suffultum, vel cavitationem in quâ concrevit, huic sese aptando, exprimit, eâque parte quâ membranæ pituitosæ hinc illinc expansæ potiùs quàm cartilaginibus aut ossibus adhæret, vel latâ basi protuberans, vel pyri instar petioli adniculo pendulus incrementum suscipit. Quis verò hospitis inimici in unâ sæpiùs, quandoque in geminâ nare nidulantis incommoda enarret? olfactûs sensum ex exquisitissimo hebetem redditum, inspirationis expirationisque libertatem oppressam, ingratum loquelæ sonum, graveolentem stagnantis pituitæ aut fœtidum puris ex aperto tumore stillantis odorem omnibus teterrimum. Quid si præterea partium solidarum læsionem spectes? hæc nimirum tumore circumscribi impatiente coarctantur, qui adedò interdum luxuriat, ut pendulus antrorsum indecorè se præbeat, aut ad oris fundum retrorsum prolabens suffocationis metum incutiat? Quid si nimium dilatatis narium claustris, non sine gravi organi fabricæ damno, & ipsorum, quibus cavitas efformatur, ossium compaginis dissolutione, extrorsum latius aliquando serpat, faciemque (a) turpiter peragret? incommodo ac dedecori nonnumquam dolor additus, gravans ac pungens pro variâ mali indole certam curationem postulat; reddendus simul faciei decor, ac restituenda odoratus, respirationis & loquelæ facilitas; quâ arte, quibus instrumentis, quibus cautionibus rem exequaris, hoc opus, hic labor est.

(a) Job. à Meekren Obs. Chirurg. cap. xi.

I I.

POLYPI originem quæris? à parvo in membranâ pituitosâ tuberculo exortus, in modum fungi petiolo innixus crescit, & molem amplam sensim acquirit, at latiori basi donatus, vel multiplici radice annexus in tumorem prominere; illic unam aut alteram, ex copiosissimis glandulis, quibus internas nares obvestiens membrana referta est, tumefactam accusa; hæc numerosiores glandulas textumque ferè totum membranæ perverso modo germinare deprehendes. Stagnat in glandularum vasis, aut pituitariæ membranæ textu, sanguis, humorve quilibet, en tibi proxima mali causa; hinc vasâ distenduntur, distenta tonum amittunt, languidè resiliunt, sensim sine sensu humori appellenti cedunt, producuntur, aggeriturque intrâ vasorum parietes morâ lentescens humor, & circuitui perficiendo impar; lentorem humoris tumorisque molem auget productæ quâ continetur membranæ fibrarum inertia, à scaturiente quo illinuntur distendunturque mucò jugiter fota. Remotam habes polypi causam in uberiore sanguinis aut lymphæ ad membranam pituitariam appulsu, in viscidiori utriusque crasi & excretoriorum vasorum obstructione, hisque locum dabunt permulta hanc sanguinis humorumque illuviem, aut diathesin in nares inducentia, frequentes hæmorrhagiæ intempestivè sedatæ, hæmorrhoidum mensumque suppressi fluxus, &c. Coryza, pituitariæ membranæ inflammatio, excoriatio vel levis, narium importuna sordescens digitis contrectatio, casus, ictus, & extraneum quicquid in cavitationum recessu nidulans, aut in ossium cartilaginumque substantiâ infixum hærebit, ea denique in membranâ pituitariâ dispositio, quæ in fibrarum, vasorum glandularumque laxitate consistit, singula excrescentiæ polyposæ ansam præbent. Variant tumoris color, substantia, indoles pro humorum vitio vel causarum varietate; albicantem, mollem, indolentemque faciunt, setosi humoris quo constat visciditas &

rior membranæ pituitariæ textus, productarum ejus fibrarum vieta ductilitas. Eò intensius obscuriusve rubescet polypus firmiorique substantiâ donabitur, quò vividiori, crassiorive sanguine vasa infarcentur; si ob dissentos venoso sanguine ramulos varicosa fiat membrana pituitaria, Polypi formam æmulabitur, nunc crescens, nunc decrescens, interdum cruorem fundens, non Lunæ phasium consensu ut finxerunt quidam, sed pro vario plethoræ gradu. Sin crassiore lymphâ turget per fluidarum partium ex morâ dissipationem, aut imprudentem stypticorum absorbentiumve applicationem, in schirrhum evadit: sic & qui priùs benignæ fuerat indolis tumor, mutatâ sanguinis & lymphæ crassi, principiis eorum salino-acido-corrosivis evolutis, & rigidè vasorum parietes pungentibus, aut irritantium, escharoticorum infausto usu excandescens, carcinodes fit colore lividus, durus, acerbè excrucians. Cum demùm sanguis aut lympa strumoso, scorbutico, venereoque intingitur viru, aut aliâ contractâ labe inquinatur, eodem vitio tumor inficitur, novas germinandi vires haurit, nullis, nisi destructo priùs contagioso veneno, remediis cessurus. Polypum benignum facilè, altis verò radicibus latè expansis hærentem, gravioribusque stipatum symptomatis difficilè attingas, carcinodem omninò tentare nefas.

I I I.

VARIAM in narium cavitate Polypi sedem vestigare, instrumenta, medicamenta morbo convenientia, internæ structuræ accommodata, eligere, electa dirigere abstineat Medicus, nisi penitus seduloque perspecta priùs innotuerit organi fabrica, nonnisi scrupulosæ anatomes* ope obtinenda. Hæc prælucente face latentis morbi genium, auxiliorum armaturam, tutioremque administrandorum viam assequeris. Efformatur ex plurium ossium & cartilaginum coagmentatione nasi gemina cavitas; hanc sepimento distinctam nares internas vocant; externæ patentes, nares externas; ad lacunar faucium posterius protensas, nares posteriores. Mediam superiorem & maximam hujus cavitatis partem os Ethmoides occupat; cellularum diverticulorumque apparatu insigne, tenellulis ossis lamellis conflatum torumque fragile: hujus basin constituunt ossa turbinata superiora, inferius ossibus maxillaribus & palatinis annexa prodeunt inferiora. Infernè latior rectaque à naribus externis ad nares posteriores via datur, adeò supernè arctata, ut vix septum inter & ossa turbinata superiora atque spongiosum Ethmoidis corpus unius lineæ supersit intervallum; isthmus dicitur. Lamina ex ossis Ethmoidis tabulato criboso descendens anteriùs, vomer verò posterius, septum narium absolvunt. Varii in naribus aperiuntur sinus, maxillares ad latera, ossa turbinata superiora inter & inferiora, ponè saccum lachrymalem; hiant deorsum frontales supra orbitas extensi, & cum cellulis Ethmoidis communicant, dehiscunt verò antrorsum sphenoidales sub Ephippio latentes, ponè ossa turbinata superiora. Anfractus, cellulas & narium sinus obvestit internè membrana pituitaria dicta, immediatè periorsteo & perichondrio superstrata, vesiculari textu donata; ad nares externas tenuior, cuti & cuticulæ confundi videtur, circa septum in parte infernâ narium atque circa ossa turbinata crassior, spongiosior, villis tenuissimis, confertissimis superficie tenus obita, punctis glandulosis ubique referta; vasa excretoria præsertim in septo, & turbinatorum ossium parte antequam dehiscant, longum sinuosumque priùs iter emetiuntur: Polypi in hac membranæ pituitariæ parte præ cæteris adnascendi occasio. Muco per secretionem undequaque stillante continenter irroratur, humoris, qui oculorum superficiei lubricandæ destinatur, residua partis quæ per puncta lacrymalia, hinc per saccum ductumque lachrymalem advehitur, stillicidio subjacet; aperitur enim ductus ille in cavitate narium ponè ossa turbinata inferiora: tandem expirans jugiter humida ex pulmonibus aura varios narium recessus percurrendo, pituitariam membranam madefacit. Sanguinem hæc membrana ab arteriæ maxillaris ramificationibus accipit, revehunt ramificationes jugularis externæ. Nervos præcipuè olfactorios obtinet; hi sunt filamenta involucro à dura piaque matre mutuato obvestita, quæ per foraminula ossis cribrosi seu transversalis Ethmoidis laminæ cranio egressa, in villosam membranæ pituitariæ partem expanduntur. Oriundus ab ophthalmico ramulus filamentum dimittit quod cranium per foramen orbitale internum dictum repetit, mox unâ cum filamentum nervi olfactorii exit iterùm, ut in membranam pituitariam desinat, alter denique ramulus à maxillari superiori nervo qui cum intercostali communionem habet suppeditatus, ad posteriores nares progressus supra ossa turbinata & cæteras narium internarum partes dispergitur. Hoc nervorum apparatu membrana pituitaria instructa odoriferorum impressiones percipit, cum oculorum membranis, & respirationis instrumentis mutuam fœdus servat. Qui variam Polypi naturam, sedem, Ethmoidis fragilem structuram, narium ambages, cerebri proximitatem, membranæ obvestientis textum, indolem, sensum exquisitum, nervorum, vasorum exortum, copiam, distributiones noverit, non diu hærebit in deligendâ certiori operandi methodo.

* Clarif.
Winstow.
Expos. Anat.

JAM si te ad tumoris extirpationem accingas, è triplici qui se se offert modo, sectione nimirum, avulsione, aut consumptione, quemnam antepones? Primus instrumento folii Myrtini formam referente utrinque secante, vel cultello ad extremum in falcem, aut secantem semicirculum formato, tentatur; hoc ad mali radices strenuè perlato, illas salvis cartaligine osseque abscindunt, abscissumque Polypi corpus hamulo vel forcipe foras extrahunt, vel repetitis vicibus sectionem absolvunt, usque dum liberior fiat aëris per nares exspiratio. At methodum insidam, dirigendi per cœca loca instrumenti difficultas, subsequensque nec facile sistenda hæmorrhagia nonne satis arguunt? Avulsionem qui malunt, vel Polypum forcipe apprehendant, movent huc illuc, donec paulatim distractum aut integrum aut per frustula penitus evellant, vel apprehensi distortione continuâ adhæsiones dilacerant; sed heu crudeliter susceptæ curationis damna, quantò longiùs morbi incommoda superant! violentiùs enim divulsâ extensili pituitariâ meninge, sequitur nonnunquam Ethmoidis denudatio, filamentorum olfactorii nervi proximè ad originem diæresis, sanguinis è ruptis vasis profluvium, fœdum putidum ulcus ozæna, caries denudata ossâ consumens, novaque peior prioris Polypi ab excoriatione germinatio. Haud felicior est illius ad consumptionem escharoticorum aut actualis cauterii applicatio, dum Escharotica specillo, turundâve ad tumorem deferunt, vel per cannulam argenteam ad Polypum ejusque radices directam intromisso crure cauterii actualis, pertingit cannulæ extremum, partem deurant. Periculosæ quidem plena alex operatio in quâ cum nec sciat Chirurgus quam narium partem attingat, nec moveat instrumentum, suæ imprudentis fiduciæ brevè pœnas luet æger, labyrinthorum Ethmoidis destructione, læsione septi, vicinarum partium exustione ac irritamento, inflammatione demùm cerebro communicatâ. Tumoris potiùs ligatione palmam consequeris, seu altis seu apparentibus ille radicibus adhærescat, mole parvum, & petiolo tereti appensum facilè, magnum & latiori basi protuberantem difficiliùs stringes hâc methodo: agro in sellâ brachiis dorsoque mobili instructâ collocato, caput retrorsum inclinatum firma, per nares externas forcipis non incisoriæ crura immitte, diductis cruribus Polypum arripe, arreptum leniter foras trahe, quantum substantiæ mollities permittet; forcipe hoc in situ manente, filum ceratum, quàm altè fieri potest, suprâ partem foras deductam religandum injice, duplici modo constringe; novæ, si possit illæsa attrahi, prodeunti Polypi parti alterum filum superiùs injice, tum vel totum opus naturæ conamini committe, vel forcice scalpellove portionem tumoris infrâ deligatum filum adime, sensim enim Polypus intercepto humorum appulsu, per compressionem solito defraudatus pabulo, à superioribus partibus disjunctus, emortuus intrâ 8 vel 9 dierum spatium excidet. Polypum verò in fundo oris pendulum, vel in alioquocumque difficiliori recessu latentem religare propiùs ad originem gestienti; instrumento, curracem laqueum altè deferente, tibi opus erit quodque arctiùs constringendi atque extrorsum trahendi facultatem tibi minifret. Illud sit ad specilli formam fabricatum, pomulo oculato ad extremitatem donatum, incurvum; brevius longiùsve pro tumoris propiore altioreve situ, firmum ac solidum; sic tamen ut angustos narium mæandros absque læsionis metu penetret: per rimam pomuli oculati filum ceratum quod extremitate ansulam curraci laqueo comprehensam gestet transagito, dein simul ac pomulum naribus inditur, tumori inducas laqueum, alioque specillo-laqueum circumcircuità ita temperes, ut dum pomulum altiùs adigitur, is tumorem æqualiter ambiens semper ascendat, quoad reniti pomulo quid sentiatur; tum fili extremitatem pendulam trahas; nodoque pomuli oculati ope firmato, specillum illud pomulo donatum educas, quod per totum curationis tempus singulis diebus rursus indendum erit, ut filo per rimam pomuli transacto laqueum magis ac magis constringas, quoad tumor obliteretur. Qualicumque utroque in casu utaris ligatione, absque cruciatibus, salvis omnibus vicinis partibus, & sine labentis in stomachum cruoris incommodo rem feliciter solves.

V.

QUAMVIS internæ narium structuræ conservationi, Polypi ligandi methodus meliùs quàm alia quævis faveat, Pituitariæ membranæ excoriationi, nervorum & duræ matris appendicum divulsioni, vasorumque turgescientium ruptioni occurrat, à recensitorum symptomatum sevitie, ægrum incolumem præstet, tumori que absque dolore compedes injiciat: hujus ope parùm te profecisse putes, nisi integram Polypi separationem radicitus obtinueris. Hâc autem methodo quin eam obtineas ne dubites. Hi nimirum ex eâ fructus perceptum erunt, tumoris lapsus non solum, sed etiam vasorum ligationis ope, mutata conditio, legitimæ circuitus normæ in membranâ pituitariâ restitutio, & destructa illius vitiosè germinandi dispositio. Polypus enim vel petiolo pendulus, vel basi latâ

protuberans si pituitariæ membranæ adhærescat : debilitatum utroque in casu vasorum tonum, vasaque humoris aggesti mole distenta longiùsque producta arguit. His compressis per injectum laqueum, sanguinis & humorum denegatur aditus, dum ad vicina & lateralia copiosior liberiorque fit refluxus. Hæc ultima restituto ac crescente eorum elatere validiores oscillationum impetus exercent, & priora in quibus Polypus radicitus jam flaccescentia tandem obliterant. Hinc licet exactè Polypi radices non comprehendat ligatura, dummodò maxima tumoris moles intercipiatur, integer tumor marcescet, morietur, ac decideret. Non aliter ad umbilicum funiculus pariterque ad annulos vasâ spermatica eâ parte quæ suprâ constrictionem est excidunt; ob vasorum vicinorum ejus partis quæ excidit elaterem auctum à constrictione multò inferiori. Nec pereunt tantum arte illâ radices tumoris, verum etiam nova alterius Polypi adnascendi occasio aufertur; dum enim importunâ tumoris mole pituitaria membrana allevatur, æquabilior fit sanguinis & humorum distributio, quemadmodum ferè uterus enixo fætu restituitur. Quibus non sapit ligatio, tædiosam fili, nodi, instrumentorum supellestem, utendique difficultatem culpant; at suam potiùs imperitiam accusent: cum Polypi ligationem, non nisi Chirurgus exquisitâ narium anatome imbutus, firmissimâ ac dexterrimâ manu prædito, versatissimoque suscipiendam proponamus. Porro dum promptiùs nec minùs feliciter avulsione, sectione & consumptione, curationem obtineri affirmant; citiùs quidem, sectione & avulsione, fatendum; at si feliciter, illud, benigniori fortè tumoris naturæ, situique commodiori, non methodorum securitati profectò tribuendum: multò seciùs enim res Chirurgus succedit, si altiùs firmioribusque radicibus tumor membranæ adhærescat; quis ægrum tunc diris moliminibus cruciatum non commiserescat? Funesta adedò crudelis operationis non desunt, nulla verò prudenter susceptæ ligationis exempla prostant. Extirpato avulsione, aut sectione Polypo, æger hæmorrhagiam perpeffus omnibus ut sedaretur irritò adhibitis amisit cum sanguine vitam; nonnulli carie, ozanâ hemisphericâ, &c. tentati plenam dolore vitam traxerunt: alius quem nobis contigit observare, cauterio actuali recessus narium perlustrante, sibi cerebrum inuri querulâ miserabiliter voce exclamavit, & convulsioni succedente lethargo, è numero viventium sublatus est. Tot rationibus ac experimentis adde ligationis antiquitatem. Ab ipso Hippocrate (a) in usu habita; si enim, inquit, Polypus in naso innascatur, velut quiddam flatus distentum ex obliquâ nare intumescit: eximitur autem laqueo ad os pertractus. Ligationem Galenus, de Vigo, Tacuinus, Gesnerus, commendârunt; feliciter susceptæ Forestus, Fabricius Hildanus (b) exempla proferunt. Quorum ultimus incipienti Polypo aliquandò ad radicem illius, instrumenti beneficio vinculum iniecit, feliciter ipsum filo absceidit, adhibitisque per aliquot dies exsiccantibus remediis, ægrum restituit. Instrumenti à se perfecti, quod superiùs descripsimus ope, Glandorpianus (c) Polypum extirpavit: sicque hujus methodi præstantian ratio docet, suadet auctoritas, & experientia demonstrat.

(a) Hippoc.
Lib. de Affe-
ctionib.

(b) Fabricii
Hildani Epist.
61. Cent. 1.

(c) Math.
Glandorp. lib.
de Polypo. p.
40.

Ergò à Ligaturâ Polypi narium tutior Curatio.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Joannes - Franciscus Paris.	M. Ludovicus - Gabriel Dupré	M. Ludovicus - Claudius Bourdelin, Antiquus Facultatis Decanus, Regiæ Scientiarum Academiæ Socius, & in Horto Regio Chimie Professor.
Dionysius - Claudius Douleret.	M. Antonius Petit, in Matrinarum gratiam Anatomæ, & Artis Obstetriciæ Professor.	M. Michaël - Ludovicus Vernage, Censor Regius.
M. Bartholomeus - Tuffanus le Clerc, Medicus Regis ordinarius.	M. Stephanus Poursour du Petit.	M. Michaël Peaget.

Proponerat Parisiis CAROLUS - AUGUSTINUS VANDERMONDE, Macacæus apud Sinas, Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus, A. R. S. H. 1750, à sextâ ad meridiem.